

Báseň, liek duše

30 básní

Tomáš Žiška

Báseň, liek duše

Dušu pohladí...

Dušu osvieži...

Dušu navnadí.

Autor: Tomáš Žiška

2022

Predhovor

Knižka ponúka poéziu s rôznymi témami – či už sú to básne o láske, vzťahoch alebo histórii. Tieto básne vznikali v rozmedzí rokov 2014 až 2022. Dúfam a verím, že sa Vám budú páčiť.

Pohodové čítanie Vám želá

Tomáš Žiška

Obsah

Báseň, liek duše (obálka).....	1	Navždy mladí.....	20
Báseň, liek duše.....	2	Rok 2022.....	21
Predhovor.....	3	Záhrada ruží.....	22
Obsah.....	4	Naše babky.....	23
Rok 2014.....	5	Šou.....	24
Zvodná višňa.....	6	V diali.....	25
Rok 2020.....	7	Amor.....	26
Maj rád.....	8	Víla a rytier.....	27
Rieš si problém.....	9	Prečo je ten svet tak zlý.....	28
Rok 2021.....	10	Máj.....	29
Sladkí ako med.....	11	Alkohol.....	30
S priateľmi je život krásny.....	12	Padajú paragrafy.....	31
Snež!.....	13	Jeseň.....	32
Tam.....	14	Báseň.....	33
Vetroplach na vlnách.....	15	Jazero.....	34
Tá pravá.....	16	História.....	35
Sloboda voľby.....	17	Nabuchodonozor.....	36
Čas vianočný.....	18	Atény.....	37
Múzy jednej Zuzy.....	19	Rímska ríša.....	38

2014

Zvodná višňa

Cítim vôňu na perách.
Ja z tých pier už nemám strach.
Keď ma tie pery bozkajú,
krásnu vôňu višne majú.
Skúšam sa smiať.
Čo bude s nami?
My to nevieme...

2020

Maj rád

Prečo človek radšej zraní ako poteší?

Kde sa berie krutosť tých, čo nás
nenávidia?

Či ich to skutočne teší?

Alebo nám závidia?

Človek neľudskou bytosťou sa stal,
zastaviť a zamyslieť by sa nad tým každý
mal.

Tvrdosť, hrubosť a nepravda,
to nepravdník v sebe má.

Závisť, ona je počiatkom zla.

Srdce v skalu premenené.

Pýchou je obalené.

Nik nikoho rád nemá.

A či toto sme chceli?

Aby láska v ľuďoch vyhasla?

Ved' chceme žiť v mieri,
nie kde každý na každého mieri.

Neubližuj, no maj rád!

Poníž ego, poníž seba.

Pomôže ti v tom viera.

Viera v lepšie a krajšie ja.

Žiť tam, kde pre zlosť sa neumiera.

Neubližujme si, majme sa radi.

Preč už tie sváry, len úsmev na tvári.

Nebud' me hadi, to každému radím,

Veselosť a pocit lásky nech v nás žiari.

Rieš si problém

Nevadí, či o to zavadím,
či vás tým navnadím,
no ja vám prezradím,
v čom je ten vtip.

Teraz vravieť vám môžem,
čokoľvek chcem,
no viem,
že presvedčiť vás o tom nemôžem.

Ako problém riešiť,
nie vyhnúť sa mu,
to nás musí tešiť,
ako keď hráme Dámu.

Keď každý niečo rieši,
zatočí sa mu hlava,
veď je to námaha.
A haraší mu z toho vo veži.

V čom je problém a v čom nie,
nech mi každý odpovie.
Pomôž si vraj každý sám,
ale túto hru ja zas nehrám.

2021

Sladkí ako med

Nech nás vidí celý svet,
že sme sladkí ako med.
A muzika šťastia smie
k nám priletieť.

Lebo ten, čo miluje,
svoje srdce rozohreje.
A hreje, hreje, rozohrieva.
Radosťou sa len usmieva.

S polovičkou uličkou kráčam,
cítim sa ako vtáča.
Ktoré smie a smie vyletieť
nad oblaky, ktoré túži vidieť.

No i ten, čo miluje,
lásku svoju opätuje,
ľúbi, ľúbi, miluje ju.
Veď vie, že je tu pre ňu.

S priateľmi je život krásny

Keď vkročím do dverí,
každý sa usmeje,
lebo oni vedia,
že so mnou končia galeje.

Úsmev žiari v tvárach
a smútku viacej niet,
Smiechom uľahčím nám,
ten náš ťažký let.

A ideme na to. Napred sa vydajme!
Nezastavujme sa, spolu kráčajme.
Prekážky hravo preskočíme,
tú silu v sebe máme.

Bojovať sa vyplatí,
pokiaľ na to máš.
Možno sa to zhatí,
keď sa tomu poddáš.
No, len ty vedz,
že priateľ to je hrádza,
no nie však žiadna vec.
Dobry, čo nezrádza,
posunie ťa vpred!

Sme priatelia skvelí,
svet nám závidí.
Pohľad je na nás vrelý.
Niečím sme, čo len tak oko nevidí.

Snež!

Mraky zahalili jas,
niečo drobné padá na nás,
biele ako práškový cukor.
K rýchlosti tomu pomôže vietor.

Snež! Len snežiť smieš.
Do dolín, do hôr radosť prinesieš.
Prikrývkou si, vše na bielo prikry.
Vtedy počuť detský radostný výkrik.

A už padá, a už sneží.
A to ma tak veľmi teší.
Mráz poštipal nás.
Vetrík ofúkol líčko zas.

Triešti zima, všade sneh.
Biely ligot tvorí smiech.
Tam aj láska v domoch
i v srdciach páli vrúčne ako v krboch.

Tam

Tam v jarnom prízemí.

Tam, kde je zem v zázemí.

Tam, kde slnce dáva jas.

Tam, kde rodí sa klas.

Je to tam.

To miesto, ten kraj, ten úžasný kraj.

A mám rád tu jar.

Keď pučí púčik púpavy.

A rosa rozmarín rozjarí,

a kvitne kvalitne kvet.

To miesto, tie lúky, tie polia, to je ten kraj, to je ten svet.

Vetroplach na vlnách

Som vetroplach, vetroplach na vlnách.

Brázdím more, môj život je gombička.

Myslím si to ja, aj stromová vetvička,

ktorú som odtrhol, keď som kdesi bol,

ani neviem kde, veď lietam, víchor
v nohách mám,

a čo so mnou viac,

som ako hurikán, takpovediac.

Voľne myslím, voľne dumám.

K všetkému sa ja pritúlam.

Všade musím byť, všetko odhaliť.

Mňa nezastaví nič, ani vlny mora,

ani more ľudí, ani žiadna stvora.

Veď som už ja taký, a to mi nesie strachy?

Koľko plachtím, toľko plachtím,

Pojašenec som, čo ja s tým?

A že veru niekde za morom,

na ostrove je raj,

tvrdím vám to ja, váš pobeľhaj.

A že mi tak trochu šiši...

Pojašenec sa tým rád pýši.

Je to tak, či ja som jašo, šašo, zjašenec...

To je iba moja vec!

A tie vlny rýchle sú,

kamže ma zas prinesú?

Bude hurhaj, to už viem,

len vám to pripomeniem.

Aby niekto opäť zas,

neprekukol skôr ten môj špás.

Veď som už ja taký, vedia to aj mraky.

Blúdím vlnami, blúdím morom.

Vietor v plachtách a čosi nad obzorom...

Letí vrana, takto zrána.

Tá pravá

Hľadám si ja ženu,

nie pojašenú.

Hľadám si ja hľadám tú pravú.

Možno to už tuším,

za kým srdce búši.

A nič neprehluší ten zvon,

za to ručím.

Tá láska, tá túžba, nie márnivá,

tá pravá, čo sa mi zjavila.

Veď s ňou len,

sťa k hviezdám letím.

S ňou bývam kvet jarných kvetín.

Ona je pre mňa tou vodou sviežou,
keď blúdim púšťou najslnečnejšou.

Ona mi lásku vždy dáva.

Do života mi zmysel pridáva.

Chcem žiť a túžim žiť s ňou.

Je mojou métou večnou.

Tá pravá ťa nezradí.

Tá pravá ťa podrží.

Prejdeme si krušné chvíle,

tárnisté a ďaleké míle.

Veď s ňou chcem ja bývať, veď s ňou
chcem ja žiť.

Za tú pravú viem aj život položiť.

Kde ju nájsť? Či ju už mám? To
poznám...

Sloboda voľby

Slobodný sa človek rodí,
slobodný aj umiera?

Strach spútava okovami
počas nášho života.

Strach nás dusí,
strach po nás šliape.

Nedá sa hnúť,
to každý chápe.

Už dost' bolo pút!

Jediná bojovníčka reťaz strachu
prerazí,

Ona, hrdinka Láska.

Je silná a statočná
a má v rukách ohnivý prút,
ním oslobodí spod strašlivých
múk.

Slobodne lietaj, slobodne ži.
Slobodne dýchaj a slobodne sni.

Sloboda má svoje medze,
nie všetko, čo človek robí
slobodne,

je aj správne a dobré.

Všetko si najskôr rozmysli,
takže najprv meraj, potom rež!

Čas vianočný

Detské očka v úžase,
čakajúce od rána.

Po roku znova, zase,
je tu doba vianočná.

Naplní príbytky tento čas vianočný.
V izbe stojí stromček vianočný.
Pozlátky sa zablykli, svetielka blikajú.
Oči detské žiaria na tú nádheru.

Po večeri je ten čas,
obdarovať každého z nás.
V napätí a nedočkavo
po rozbalení je v izbe hravo.

Múzy jednej Zuzy

To sú múzy jednej Zuzy,
čo mi dáva med pod fúzy.
Ó, Zuzi, tie tvoje múzy,
prepletené s' a motúzy.

Navždy mladí

Túžime zostať navždy mladí.

Nemysliet' na dni, čo sú v kalendári.

Možno máš na mysli, že budeme iba svoji,
keď ja ti prsteň dám a ty povieš svoje áno.

Aj Adam a Eva sa v raji milovali
a ja chcem ľúbiť ťa každé, každučké ráno.

Ja keď ľúbim, ľúbim, ľúbim
a ty ľúbiš, lásku sľúbiš.

Tvoja láska sa ku mne vždy dostáva.

2022

Záhrada ruží

Ospravedlňujem sa ti,
ale záhradu ruží ti dnes nesľubujem.

Keď sme v tomto stave,
že každý si hľadá iba na to svoje.

Potom to tak končí, že každý žije a žije
bez toho, aby bral ohľad.

Prosím, ospravedlňujem sa ti,
ale záhradu ruží ti dnes nesľubujem.

Keď sme v tomto stave,
že každý si hľadá iba na to svoje.

Prepáč mi, prosím,
mohol som byť lepší ako ktosi,
kto o teba viac stál.

A mohol svoje srdce viac dať.

Naše babky

Naše babky mali vkus,
tie počúvali len SENZUS.
Tak čo mi to tu trepete?
Že lepšie bolo REPETE?

Šou

Táto šou, táto šou –
Od Aše až po Prešov.
Je to šou, je to šou.
Plná hier a šašov.

Sme hviezdou tunajšou
a najžiarivejšou.

Je túžbou našou
hviezdiť v šou.

V každom meste a nie len tam, čo má na konci šov –
teda Trebišov či Prešov.

Poznám rôznych Mišov,
čo by šli do našej šou.
Príde aj Máša so Sašou.
Pretože je to šou!

V diali

Tam niekde v diali, kde slnce páli,

boli aj králi, to sa nám máli.

Po trpkom žiali sme sa smiali.

A to sme si tak veľmi priali.

A niekde za morom,

kde sníva ona, on.

Lásku svoju vyznávajú,

túžobne sa pozerajú.

Len v diaľavách,

kde púšťou sviští prach

a zo zvukov ide strach.

Je voda len v nádobách...

Amor

Amor šípy strieľa.

Je to taká vec.

Je jedno či si starec

a či mládenec.

Mieri veľmi presne,

zamieri na dvoch.

A tá veľká láska

spojí potom ich oboch.

Prežívajú šťastne

všetky radosti.

V starobe rovnako

ako v mladosti.

Šípy plné lásky

ciele zasahujú.

A hneď im do srdc

veľkú lásku vlievajú.

Ale je im pekne,

lásku si darujú.

Odvtedy, čo ich zasiahol šíp

sa milujú.

Víla a rytier

Víla v lese spanilá,
vence z kvetov zavila.
Do vlasov si ich pokladá,
svoju lásku pritom hľadá.

Čiernym lesom, húštinou rytier
kráča
v zbroji, svojim krkom pootáča.
A zastaví, niečo ho upúta,
nepriateľa zahnal by do kúta.

Ale nie, víla čarovná, nežná
pred ním stojí.
Je kúzelná, nie je to osoba bežná
Ale sa ho nebojí.

On na ňu hľadí, ona na neho.
Slovko láskavé jej z úst vybehlo.
A už idú na koni,
po svadbe víla slzu vyroní.

**Prečo je
ten svet
tak zlý?**

Prečo je ten svet tak zlý?

Prečo robí niekomu radosť ublížiť inému?

Kde sa berie zlosť, krutosť, škodoradosť a závisť...?

Jeden trpí, druhý sa smeje. Jeden žiali, druhému nič nie je.

Ego, sila moci, je skaza.

Zrada, neprajnosť, zločinnosť... To smeruje k záhube.

Tak pomoci niet.

Svetu pomoci niet.

Máj

Kde láska bujnie,
kde s čerešňou v súznení sme,
keď zazelená sa les, hurá, je tu majáles.
Máj, to je láska.

Alkohol

Alkohol zametá ľudstvo, ej, do hrobu, do hrobu.

Kazí životy, ničí morálku.

Berie dušu.

Človek padá do hlbín.

Opojený liehom do nemoty kráča...

A čo ďalej? Kedy príde spása?!

Alkohol múti hlavu, mnohým dáva odvahu.

Premieňa na zviera.

Je len jeden dobrý nápoj opojný, ním sme my-
ty, ja a naša láska.

Padajú paragrafy

Padajú paragrafy, padajú na kolená.

Kdeže si, kdeže si, spravodlivosť úprimná?

Třpnu, slzy ronia.

Kedy poslednému právu odzvonía?

Paragraf krivý a stočený, s'á had, s'á skrotenie zlej ženy.

Tak to už má byť, tak to už je,

že silný si právo vždy vydobyje.

Jeseň

Jeseň ako starček slabnúci,
pripravujúci sa na spánok večný.
Nie však šediny, ale farby všemožné.
Taká je jeseň.
Opadal topol' či jaseň.
Krdle vtáčikov už na juhu spievajú pieseň.
Potom, čo končí sa jeseň,
prichádza mráz, koniec, srieň.
Potom ale opäť príde dar,
ktorý nesie v sebe jar.

**Báseň,
liek duše**

Dušu pohladí...

Dušu osvieži...

Dušu navnadí.

Jazero

Pokojné a tiché,
obklopené bralami,
nad ním krdle vtákov rozprestierajúcich krídla,
slnko jasné, voda vlažná,
pokoj a nádhera jasná.
Sviežosť a vzduch jemný.

História

Učiteľka života.

Kolobeh ustavičných chýb, omylov,
ale aj opráv a úspechov.

Prorokujúca budúcnosť,
na základoch minulosti stavaná.

Pády a rozkvetý ako večere a rána.

Chudoba či doba hojná.

Vynález či vojna.

Suchý list a farebne žiarivý kvet.

Taký že je svet.

Pouča nás, vystríha, napomína, varuje...

História, výstražnou tabulou ona je.

Nabuchodonozor

Zlatá hlava,

Hlava plná zlata a pýchy.

V rukách moc, panstvo veľké.

Najprv sláva, ajhľa, obrad rýchly.

Človek a či zviera?

Najskôr prepych, na to bieda.

Taká, čo srdce zviera.

Vládca sveta zrazu na dno zrazený.

Kto pred sochou zlatou jeho nepokľakne...

Krutý trest čaká, ktorého sa každý zl'akne.

Strávený ohňom byť,

nemôže sa nikomu zaľúbiť.

Medzi divým zverstvom zvelebený.

Nieto zlatistý lev.

Je to muž divý sťa lev.

Každá nadutosť, ktorá sa sebou pýši,

skončí ako vládca v Novobabylonskej ríši.

Atény

Z osady rodilo sa mesto, kde vládli aristokrati – eupatridai.

Tí mali vtedy raj.

Atény, po bohyni Aténa zvané,

Drakontovými zákonmi premieňané.

V rodisku demokracie,

kde však len dospelí muži – občania hrajú prím,

Otroci ani ženy

neboli s mužmi v rovnoprávnom postavení.

Vládca Solón si povie:

„Reformu im pripravím.

Zriadim radu, porotný súd heliaiu, ľudový súd ekléziu.

Timokraciou občanom majetnejším silnejší hlas pridám.“

Následne však Peisistratos – tyran, po ňom jeho synovia vládnu.

Až Kleisthenes zavedie reformu riadnu.

Rozšíri radu o počet členov, črepinový súd rozhodovať o politikovi bude,

ktorý sa ľudu nepáči, do vyhnanstva po rozhodnutí pôjde.

Až vládca Perikles spraví veľkú vec, zavedie platené úrady...

A dodnes sa Parthenón na Akropole pýši,

to bola pýcha a záviť v nejedinej ríši.

Vojny...

Alexander Veľký a jeho moc, oligarchia, demokracia zrušená, úpadok.

Došlo k podrobeniu tejto gréckej kultúry a územia,

z ktorej stala sa provincia rímskeho ťaženia.

Rímska ríša

Rímska ríša mala kráľovstvo,
republiku

a cisárstvo až do zániku.

Rím, kam všetky cesty vedú,
nepoznalo vždy svoju biedu.

Rozmach no i zničenie, hrôza no
i nadšenie.

Chlieb, hry.

Koloseum majestátne.

Paláce, bohom zasvätený Panteón,
na rušných cestách vládol zhon.

Romulus, Caezar, Cicero,
tých osobností bolo viacero.

Tiberius, Caligula, Nero, Vespazián,
Traján a istotne aj Hadrián.

Myslíme si, že sme králi,
skoro všetko nám Rimania dali.

Právo, cesty, umenie,
akvadukty, kultúru a zázemie.

Ťažké časy, silní muži.

Dobré časy, po nich každý túži...

Rodia slabých potomkov slávnych
ríš,

takých, čo ľahko moci pozbavíš –

Romulus Augustus posledným
vladárom.

A zase Romulus prvým kráľom
a Augustus cisárom...